EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 30. 9. 2025
COM(2025) 557 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Zhrnutie súhrnnej správy o fungovaní nariadenia (EÚ) č. 649/2012 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií za roky 2020 – 2022

{SWD(2025) 278 final}

Použité skratky

agentúra	Európska chemická agentúra (ECHA)
BPR	nariadenie o biocídnych výrobkoch
CLP	nariadenie o klasifikácii, označovaní a balení
KN	kombinovaná nomenklatúra
CUS	štatistické číslo colnej únie
PVO	poverený vnútroštátny orgán
ECHA	Európska chemická agentúra
ePIC	softvérová aplikácia na vykonávanie nariadenia (EÚ) č. 649/2012
EÚ	Európska únia
PRO	právoplatné regulačné opatrenie
IT	informačné technológie
NEA	vnútroštátny orgán na presadzovanie právnych predpisov
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
Ú. v. EÚ	Úradný vestník Európskej únie
PIC	predbežný súhlas po predchádzajúcom ohlásení
POP	perzistentná organická látka
PPPR	nariadenie o prípravkoch na ochranu rastlín
REACH	nariadenie o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií
RIČ	referenčné identifikačné číslo
KBÚ	karta bezpečnostných údajov

1. ÚVOD

1.1. Nariadenie PIC

Nariadením (EÚ) č. 649/2012[1] (ďalej len „nariadenie PIC“) sa vykonáva Rotterdamský dohovor o udeľovaní predbežného súhlasu po predchádzajúcom ohlásení pre vybrané nebezpečné chemikálie a pesticídy v medzinárodnom obchode. Cieľom daného nariadenia je presadzovať spoločnú zodpovednosť a spoluprácu v súvislosti s medzinárodným pohybom nebezpečných chemikálií a chrániť zdravie ľudí a životné prostredie pred možným poškodením, a to uľahčením výmeny informácií o vlastnostiach nebezpečných chemikálií, stanovením rozhodovacieho procesu v rámci EÚ týkajúceho sa dovozu a vývozu takýchto chemikálií a zasielaním rozhodnutí zmluvným stranám dohovoru a ďalším krajinám.

Nariadenie PIC sa vzťahuje na chemikálie uvedené v prílohe III k Rotterdamskému dohovoru a na priemyselné chemikálie (na odborné a spotrebiteľské použitie) a pesticídy (vrátane biocídov), ktoré sú právnymi predpismi EÚ zakázané alebo prísne obmedzené zo zdravotných alebo z environmentálnych dôvodov. Prekračuje rámec dohovoru, pretože sa vzťahuje na vývoz do všetkých krajín a vyžaduje sa v ňom súhlas dovážajúcej krajiny pre oveľa viac chemikálií, ako je uvedených v dohovore. Okrem toho sa požiadavky na vývoz vzťahujú aj na určité zmesi, ktoré obsahujú chemikálie uvedené v zozname.

Podľa nariadenia PIC vývoz podlieha rôznym požiadavkám v závislosti od zaradenia chemikálií do zoznamov v prílohe I: chemikálie uvedené v časti 1 prílohy I podliehajú oznámeniu o vývoze určenému dovážajúcej krajine, zatiaľ čo chemikálie uvedené v častiach 2 a 3 prílohy I podliehajú oznámeniu o vývoze a výslovnému súhlasu dovážajúcej krajiny, ak nepodliehajú postupu PIC podľa dohovoru a vyvážajú sa do krajiny, ktorá je zmluvnou stranou dohovoru a poskytla kladnú odpoveď pri dovoze. Tieto povinnosti sa vzťahujú aj na zmesi s obsahom látok uvedených v prílohe I k nariadeniu v koncentráciách, pri ktorých je označovanie podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008[2] o klasifikácii, označovaní a balení povinné, a rovnako aj na určité výrobky.

Ďalej sa v nariadení PIC ukladajú povinnosti aj Komisii, aby sekretariátu dohovoru oznamovala právoplatné regulačné opatrenia týkajúce sa chemikálií, ktoré sú zakázané alebo prísne obmedzené v jednej kategórii použitia uvedenej v dohovore (priemyselné chemikálie alebo pesticídy) a ktoré sú uvedené v časti 2 prílohy I k nariadeniu PIC. Tento postup je známy ako oznámenie PRO a je základom zaradenia chemikálií do prílohy III k dohovoru.

Pokiaľ ide o chemikálie uvedené v časti 3 prílohy I (ktorá zodpovedá prílohe III k dohovoru), Komisia v mene EÚ a na základe splnomocnenia v nariadení PIC vypracúva rozhodnutie o dovoze, v ktorom sa uvádza, či sa daná chemikália môže dovážať do EÚ a za akých podmienok. Toto rozhodnutie sa takisto zasiela sekretariátu dohovoru.

1.2. Podávanie správ

Podľa článku 22 nariadenia PIC sa od Komisie vyžaduje, aby každé tri roky podala správu o plnení svojich úloh vyplývajúcich z tohto nariadenia a vypracovala súhrnnú správu, ktorá obsahuje tieto prvky:

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 649/2012 zo 4. júla 2012 o vývoze a dovoze nebezpečných chemikálií (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 60 – 106, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2012/649/oj).

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí, o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006 (Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1 – 1355, https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

- informácie, ktoré zasielajú členské štáty podľa článku 22 ods. 1, o fungovaní postupov stanovených v nariadení vrátane informácií o colných kontrolách, porušeniach ustanovení, sankciách a nápravných opatreniach,
- informácie, ktoré zasiela agentúra podľa článku 22 ods. 1, o fungovaní postupov stanovených v nariadení.

Toto tretie podávanie správ sa vzťahuje na obdobie rokov 2020 – 2022. Online dotazník na podávanie správ sa sprístupnil členským štátom 28. marca 2024 a termín na jeho vyplnenie bol stanovený na 10. mája 2024. Všetky správy boli podané do 28. júna 2024. Agentúra uverejnila svoju správu o fungovaní postupov stanovených v nariadení PIC za roky 2020 – 2022[3] v októbri 2023.

Táto správa je zhrnutím súhrnnej správy, ktorá poskytuje prehľad o vykonávaní nariadenia PIC v období 2020 – 2022.

2. SPRÁVA NARIADENIA PIC

2.1. Komisia, agentúra a orgány PVO sa domnievajú, že koordinácia ich činností na účely vykonávania nariadenia PIC je naďalej účinná.

Na vnútroštátnej úrovni každý členský štát určí orgán PVO poverený vykonávaním administratívnych funkcií stanovených v nariadení PIC. Tak ako v predchádzajúcom sledovanom období členské štáty usúdili, že koordinácia medzi orgánmi PVO a Komisiou a medzi orgánmi PVO a agentúrou bola uspokojivá.

Komisia usúdila, že pokiaľ ide o pravidelné výmeny informácií počas sledovaného obdobia a diskusie na stretnutiach orgánov PVO týkajúcich sa PIC, ktoré sa konajú dvakrát ročne, spolupráca s orgánmi PVO a agentúrou bola uspokojivá.

Agentúra uviedla, že naďalej dobre spolupracovala s orgánmi PVO, že koordinácia s Komisiou bola vo všeobecnosti uspokojivá a že sa zlepšila predvídateľnosť a plánovanie práce.

2.2. Nedostatok zdrojov ohrozuje účinné vykonávanie a bráni činnostiam zameraným na zlepšovanie a presadzovanie predpisov.

Zdroje vyčlenené na vykonávanie nariadenia PIC Komisiou a agentúrou ECHA zostali na podobnej úrovni ako v predchádzajúcom sledovanom období.

Počet oznámení o vývoze, ktoré agentúra spracovala, sa v danom období znížil. Celkové pracovné zaťaženie tímu agentúry pre PIC súvisiace so spracúvaním však zostalo vysoké v dôsledku nárastu iných spracovateľských a súvisiacich úloh vrátane výrazného nárastu počtu žiadostí o technickú/regulačnú podporu.

Agentúra vzhľadom na vysoký a rastúci počet podaní pokračovala v investovaní ľudských a finančných zdrojov do údržby a zlepšovania aplikácie ePIC, ako to často požadovali orgány PVO, a do procesov a spôsobov práce agentúry na vykonávanie nariadenia.

Orgány PVO pre PIC zaznamenali úrovne zdrojov vyčlenených na vykonávanie nariadenia PIC v rozmedzí od 0,05 do 3,25 ekvivalentu plného pracovného času. Počet členských štátov, ktoré uviedli, že ich vnútroštátne orgány na presadzovanie právnych predpisov majú dostatočné zdroje na plnenie svojich povinností podľa nariadenia, klesol na 12 v porovnaní s 15 v predchádzajúcom a 18 v prvom sledovanom období. Podobne desať členských štátov v

[3] Správa agentúry ECHA (2023) o fungovaní nariadenia o predbežnom súhlase po predchádzajúcom ohlásení (PIC). ECHA-23-R-11-EN, https://echa.europa.eu/documents/10162/18272234/report_pic_art_22_2023_en.pdf.

porovnaní s ôsmimi v predchádzajúcom a so siedmimi v prvom sledovanom období uviedlo, že nemajú dostatočné zdroje.

3. AKTUALIZÁCIA PRÍLOH I A V K NARIADENIU PIC

3.1. Aktualizácie prílohy I

V článku 23 sa vyžaduje, aby Komisia aspoň raz ročne preskúmala zoznam chemikálií v prílohe I na základe vývoja práva EÚ – najmä nariadení REACH[4], BPR[5] a PPPR[6] – a podľa dohovoru. Zmeny príloh k nariadeniu PIC sa uskutočňujú formou delegovaných aktov, ktoré prijíma Komisia.

Počas sledovaného obdobia bolo do prílohy I doplnených 48 látok, z ktorých 44 bolo zaradených do častí 1 a 2 prílohy I. Z nich bolo 35 látok zaradených z dôvodu ich zákazu podľa nariadenia PPPR, jedna z dôvodu neschválenia jej použitia v biocídnych výrobkoch podľa nariadenia BPR, šesť z dôvodu obmedzenia podľa nariadenia REACH (tri na spotrebiteľské použitie, tri na odborné použitie) a dve z dôvodu obmedzenia podľa nariadenia o POP. Štyri látky boli po ich uvedení v prílohe III k dohovoru doplnené do časti 3 prílohy I. Zároveň sa aktualizovali číselné znaky kombinovanej nomenklatúry EÚ uvedené v prílohe I k nariadeniu PIC.

Podľa článku 11 uvedeného nariadenia musí Komisia písomne oznámiť sekretariátu dohovoru chemikálie uvedené v časti 2 prílohy I, ktoré spĺňajú podmienky na oznámenie PIC. Počas sledovaného obdobia bolo sekretariátu predložených 31 oznámení PRO.

3.2. Aktualizácie prílohy V

Dôvodom na zmenu časti 1 prílohy V k nariadeniu PIC (chemikálie, na ktoré sa vzťahuje zákaz vývozu) je zaradenie látky do prílohy I k nariadeniu o POP[7]. Počas sledovaného obdobia sa do časti 1 prílohy V doplnilo päť látok.

V časti 2 prílohy V k nariadeniu PIC sa uvádzajú chemikálie odlišné od látok POP, na ktoré sa vzťahuje zákaz vývozu. Počas sledovaného obdobia sa do časti 2 doplnili určité zmesi obsahujúce ortuť alebo zlúčeniny ortuti a určité produkty s prídavkom ortuti.

4. UPLATŇOVANIE NARIADENIA PIC

4.1. Naďalej sa zlepšovalo zvyšovanie informovanosti a podporovanie vývozcov a dovozcov orgánmi PVO a agentúrou, čím sa zvýšila miera dodržiavania predpisov.

24 členských štátov uviedlo, že vykonalo opatrenia na zvýšenie povedomia a informovanosti, najmä pokiaľ ide o poskytovanie informácií online. Takmer všetky členské štáty, ktoré vykonali takéto opatrenia, sa domnievajú, že to viedlo k lepšiemu dodržiavaniu predpisov zo strany vývozcov a dovozcov.

Agentúra naďalej poskytovala informácie a podporu vývozcom a dovozcom prostredníctvom svojho webového sídla, týždenných správ e-News, informačného bulletinu, sociálnych médií,

---

[4] Nariadenie (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH), http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

[5] Nariadenie (EÚ) č. 528/2012 o sprístupňovaní biocídnych výrobkov na trhu a ich používaní, http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

[6] Nariadenie (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh, http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj.

[7] Nariadenie (EÚ) 2019/1021 o perzistentných organických látkach (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 45 – 77, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj).

interného prenosu správ v rámci aplikácie ePIC a asistenčného pracoviska. Agentúra tiež zlepšila použiteľnosť stránok ePIC[8].

Medzi ďalšie činnosti agentúry patrili kampane na zvýšenie informovanosti vývozcov, organizovanie rôznych informačných podujatí a uverejnenie usmernení k vystúpeniu Spojeného kráľovstva z EÚ a k protokolu o Severnom Írsku s cieľom informovať spoločnosti o ich povinnostiach vyplývajúcich z nariadenia PIC po brexite[9].

4.2. Nárast počtu oznámení o vývoze, ktoré spracúvajú orgány PVO a agentúra ECHA, sa ustálil a počet oznámení spracúvaných členskými štátmi sa naďalej výrazne líši.

Oznámenia o vývoze predstavujú nástroj, ktorým si krajiny vymieňajú informácie o zakázaných alebo prísne obmedzených chemikáliách. Vývozcovia so sídlom v EÚ, ktorí majú v úmysle vyvážať chemikálie uvedené v časti 1 prílohy I k nariadeniu, musia predložiť príslušnému orgánu PVO oznámenie o vývoze. Keď orgán PVO skontroluje a prijme oznámenie, postúpi ho agentúre, ktorá ho overí a zašle orgánu PVO dovážajúcej krajiny. Ak agentúra nedostane potvrdenie o doručení, oznámenie zašle znovu.

Celý postup sa uskutočňuje v aplikácii ePIC a vývozcovia musia používať poskytnuté vzorové oznámenie. V prípade určitých vývozov, ktoré sú vyňaté z pôsobnosti nariadenia alebo na ktoré sa nevzťahuje požiadavka týkajúca sa oznámenia o vývoze, musia vývozcovia požiadať príslušný orgán PVO o osobitné RIČ a uviesť ho v colnom vyhlásení v záujme uľahčenia colného konania.

Počet oznámení o vývoze a žiadostí o osobitné RIČ sa od roku 2014 do roku 2019 neustále zvyšoval, ale v súčasnom sledovanom období sa objavili známky jeho ustálenia (Obrázok 1).

Obrázok 1: Celkový počet a) oznámení o vývoze, ktoré orgány PVO prijali a postúpili agentúre, a b) počet žiadostí o osobitné RIČ, ktoré v jednotlivých rokoch prijali orgány PVO.

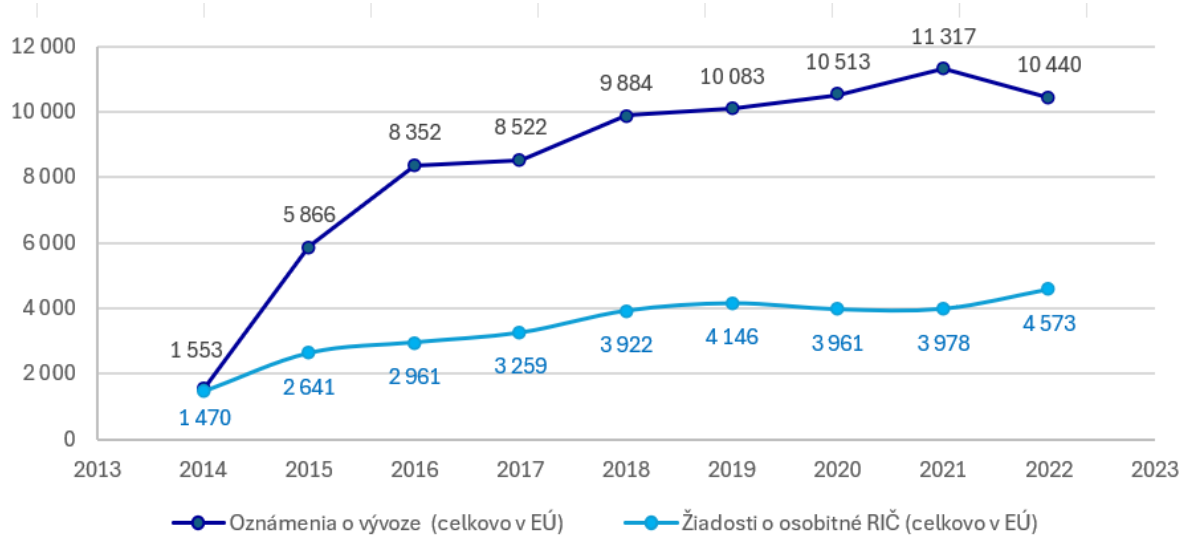

Počet spracovaných oznámení o vývoze sa medzi členskými štátmi výrazne líšil, rovnako ako v minulosti (Obrázok 2).

[8] https://echa.europa.eu/sk/support/dossier-submission-tools/epic.

[9] https://echa.europa.eu/sk/advice-to-companies-q-as/pic (brexit) a https://echa.europa.eu/sk/advice-to-companies-q-as/northern-ireland.

Obrázok 2: Celkový počet oznámení o vývoze, ktoré orgány PVO prijali a postúpili agentúre v sledovanom období.

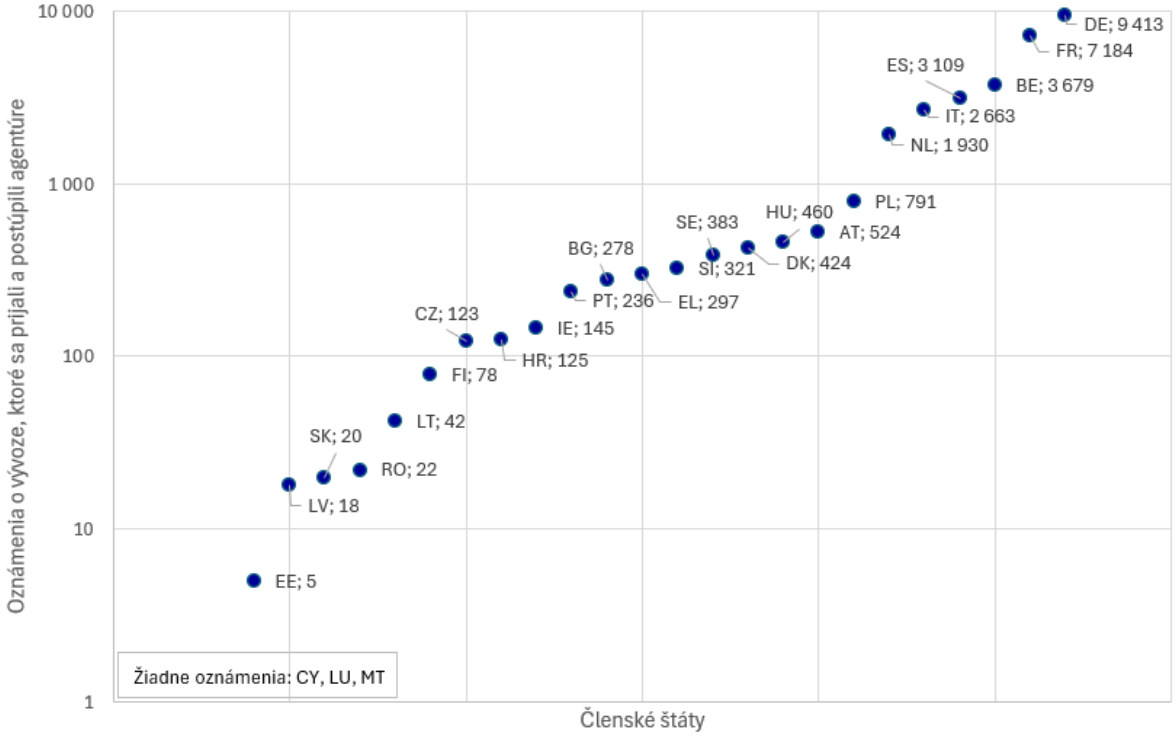

21 členských štátov spracovalo počas tohto sledovaného obdobia viac oznámení o vývoze než v predchádzajúcom období. Počet spracovaných oznámení sa najviac zvýšil v Belgicku (+1 660), za ktorým nasledovalo Holandsko (+901), Nemecko (+768) a Španielsko (+726).

Počet žiadostí o osobitné RIČ spracovaných členskými štátmi sa značne líšil. Najvyšší počet žiadostí naďalej prijímali Nemecko, Belgicko a Francúzsko.

4.3. Počet formulárov oznámení o vývoze, ktoré je potrebné opätovne predložiť z dôvodu nesprávneho vyplnenia, sa znížil, ale je naďalej vysoký.

Členské štáty počas sledovaného obdobia požiadali o opätovné predloženie 3 010 oznámení o vývoze v porovnaní s 5 889 oznámeniami v predchádzajúcom období a 2 904 oznámeniami v období predtým. Hlavnými dôvodmi boli nesplnenie požiadaviek na informácie a problémy s kartou KBÚ priloženou k oznámeniu o vývoze.

Agentúra počas sledovaného obdobia požiadala o opätovné predloženie 1 760 oznámení o vývoze, čo je menej ako 2 758 v predchádzajúcom období. Podobný trend je aj v prípade opätovných predložení, o ktoré požiadali orgány PVO.

Členské štáty počas sledovaného obdobia zamietli 738 oznámení o vývoze, pričom v predchádzajúcom období ich bolo 544. Orgány PVO uvádzajú, že hlavnými ťažkosťami, s ktorými sa vývozcovia stretávali, boli dostupnosť číselných znakov KN alebo čísel CUS a informácií priamo súvisiacich s vývozom (ako sú kontaktné údaje dovozcu), pričom pri týchto aspektoch došlo len k malému zlepšeniu alebo nedošlo k žiadnemu zlepšeniu, a s plánovaným použitím chemikálií v dovážajúcej krajine, pričom pri tomto aspekte došlo k výraznému zlepšeniu.

Výrazne sa zlepšili aj hlásené ťažkosti súvisiace so zhrnutím a s dôvodmi právoplatného regulačného opatrenia, dátumom nadobudnutia účinnosti a informáciami o právoplatnom regulačnom opatrení prijatom EÚ.

4.4. Počet oznámení o vývoze z krajín mimo EÚ sa zvýšil.

V článku 9 sa vyžaduje, aby agentúra vložila oznámenia o vývoze prijaté od krajín mimo EÚ do svojej databázy, potvrdila prijatie oznámenia zaslaného orgánu PVO vyvážajúcej krajiny a poskytla jeho kópiu orgánu PVO členského (-ých) štátu (-ov) dovozu.

V súčasnom sledovanom období agentúra dostala 1 863 oznámení z krajín mimo EÚ, čo predstavuje nárast oproti 1 371 v predchádzajúcom období. Po poklese v roku 2020 sa počet oznámení do roku 2022 viac ako zdvojnásobil.

4.5. Podávanie správ orgánmi PVO o vývoze a dovoze chemikálií sa stalo účinnejším, ale stále by sa mohlo zlepšiť.

V článku 10 sa vyžaduje, aby vývozcovia a dovozcovia chemikálií uvedených v prílohe I k nariadeniu informovali orgány PVO o množstvách, ktoré vyviezli do krajín mimo EÚ alebo doviezli z týchto krajín počas predchádzajúceho roka. Vývozcovia musia orgánom PVO poskytnúť aj mená/názvy a adresy všetkých dovozcov. Orgány PVO musia zase každý rok poskytnúť tieto informácie agentúre, ktorá zhromažďuje údaje na úrovni EÚ a verejne ich sprístupňuje[10].

Informácie, ktoré poskytla agentúra a orgány PVO, naznačujú, že postup podávania správ podľa článku 10 fungoval bez problémov. Sedem členských štátov uviedlo oneskorené predloženie informácií vývozcami a deväť (v porovnaní s piatimi v predchádzajúcom sledovanom období) dovozcami. V nahlásených množstvách sa vyskytlo viac chýb, a to aj preto, že agentúra zlepšila funkciu podávania správ v aplikácii ePIC tak, že do nej zahrnula upozornenia na potenciálne chybné množstvá. Pripravila tiež kontrolný zoznam pre orgány PVO, ktorý im má pomôcť pri overovaní správ z odvetvia a vypracúvaní súhrnných vnútroštátnych správ o množstve vyvážaných a dovážaných chemikálií. Na rozdiel od predchádzajúcich dvoch sledovaných období však agentúra zaznamenala oneskorenie pri predkladaní správ od niektorých orgánov PVO.

4.6. EÚ prijala rozhodnutia o dovoze v prípade piatich látok uvedených v prílohe III k Rotterdamskému dohovoru.

V článku 10 dohovoru sa od zmluvných strán dohovoru vyžaduje, aby prijali rozhodnutie o dovoze v prípade každej novej chemikálie uvedenej v prílohe III a predložili ho sekretariátu. Podľa článku 13 nariadenia PIC sa rozhodnutia EÚ o dovoze prijímajú prostredníctvom vykonávacieho aktu Komisie, ktorý sa predkladá výboru REACH na prijatie stanoviska v súlade s konzultačným postupom.

Komisia počas sledovaného obdobia prijala jedno vykonávacie rozhodnutie, ktorým sa stanovili nové rozhodnutia o dovoze dvoch látok a zmenili sa rozhodnutia týkajúce sa troch ďalších látok.

4.7. Miera odpovedí krajín mimo EÚ na žiadosti o výslovný súhlas zostáva nízka, ale stúpa, pričom zlepšenie systémov a dobrá koordinácia medzi agentúrou a orgánmi PVO majú pozitívny účinok.

Podľa článku 14 sa vyžaduje výslovný súhlas dovážajúcej krajiny predtým, ako je možné uskutočniť vývoz chemikálií uvedených v časti 2 alebo 3 prílohy I. Orgán PVO členského štátu vývozcu však môže so zreteľom na konkrétny prípad a po porade s Komisiou rozhodnúť o upustení od tejto požiadavky, ak sa chemikália uvedená v časti 2 vyváža do krajiny OECD

[10] ECHA, Podávanie ročných správ o vývozoch a dovozoch podľa nariadenia PIC: https://echa.europa.eu/sk/regulations/prior-informed-consent/annual-reporting-on-pic-exports-and-imports.

alebo ak dovážajúca krajina neodpovie do 60 dní, a to za predpokladu, že boli splnené určité podmienky.

V súčasnom sledovanom období vybavovalo žiadosti o výslovný súhlas 19 členských štátov, pričom spracovalo celkovo 7 233 žiadostí, čo predstavuje nárast oproti 5 058 v predchádzajúcom období a 3 362 v období predtým. Počet spracovaných žiadostí bol vyšší než v predchádzajúcom období v 13 členských štátoch (Obrázok 3).

Obrázok 3: Počet žiadostí o výslovný súhlas spracovaných členskými štátmi počas súčasného obdobia v porovnaní s predchádzajúcim obdobím v prípade štátov, v ktorých došlo k najväčšej zmene (zmena v % uvedená v zátvorkách).

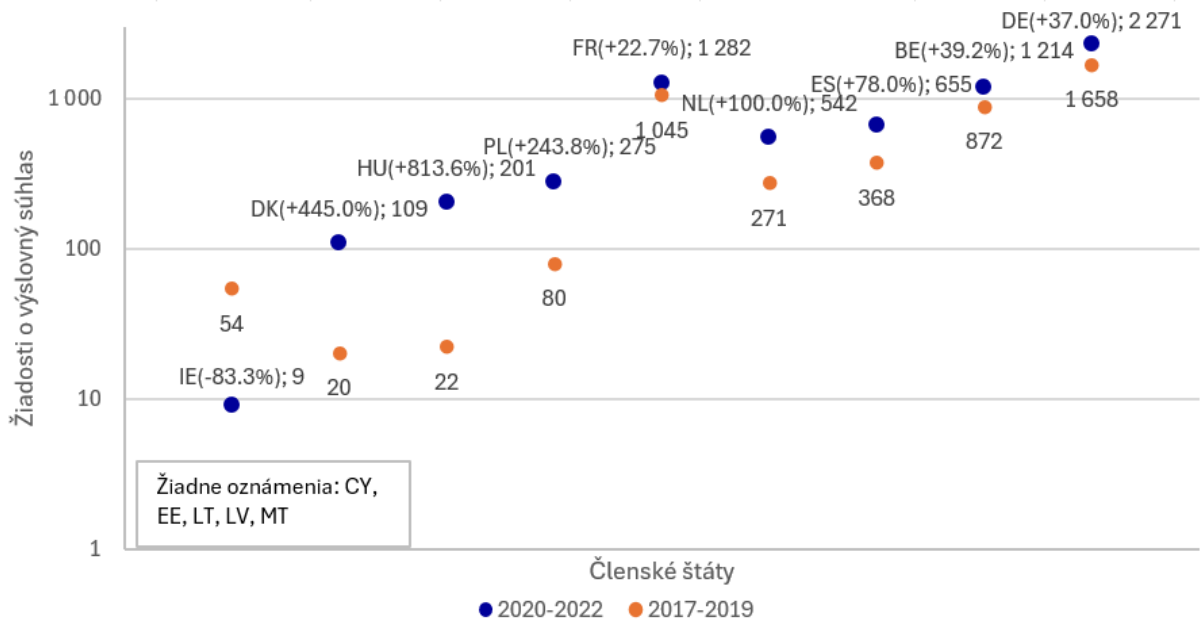

Desať členských štátov oznámilo ťažkosti pri vykonávaní postupu výslovného súhlasu, čo je o tri viac než v predchádzajúcom sledovanom období. Hlavnou výzvou bola naďalej komunikácia s orgánmi PVO dovážajúcich krajín. Zo 7 233 žiadostí o výslovný súhlas sa odpoveď poskytla k 58 %, čo je o niečo viac ako 54 % v predchádzajúcom období.

Rovnako ako v minulosti agentúra považovala tento proces za hladko fungujúci a spoluprácu za efektívnu. Podľa spätnej väzby od orgánov PVO je určenie platnosti a niektorých špecifických obmedzení (t. j. špecifickosť RIČ, špecifickosť vývozcu) najťažším problémom, ktorý sa pri interpretácii odpovedí vyskytuje.

11 členských štátov, v porovnaní s ôsmimi v predchádzajúcom období a so šiestimi v období predtým, muselo rozhodnúť, či sa na vývoz chemikálií uvedených v časti 2 prílohy I do krajín OECD vyžaduje výslovný súhlas. Žiadny členský štát neoznámil ťažkosti pri prijímaní tohto rozhodnutia.

Žiadosti o výnimku podľa článku 14 ods. 7 dostalo 15 členských štátov, pričom v predchádzajúcom období ich bolo 13 a v období predtým 11. Počet žiadostí o výnimku sa zvýšil z 571 v predchádzajúcom období na 1 328 v súčasnom období. Iba jeden členský štát oznámil ťažkosti pri vykonávaní postupu výnimky.

Komisia sa domnievala, že postup udeľovania výnimiek vo všeobecnosti funguje bez problémov, a spoluprácu s orgánmi PVO hodnotila pozitívne. Agentúra sa takisto domnievala, že tento proces celkovo funguje bez problémov a zaviedli sa riešenia určitých neefektívnych aspektov hlásených v predchádzajúcich obdobiach.

Desať členských štátov oznámilo prípady, keď sa vývoz povolil až do odpovede na žiadosť o výslovný súhlas podľa článku 14 ods. 8. Celkový počet prípadov bol 181, v porovnaní s 569 v predchádzajúcom sledovanom období. Agentúra nezaznamenala žiadne ťažkosti, čo predstavuje výrazné zlepšenie oproti predchádzajúcemu obdobiu. Bolo to spôsobené najmä zlepšením funkčnosti aplikácie ePIC.

4.8. Vyskytlo sa menej prípadov nedodržania požiadaviek na informácie o vyvážaných chemikáliách.

V článku 17 sa uvádza, že vyvážané chemikálie sa musia zabaliť a označiť v súlade s príslušnými ustanoveniami EÚ, ak sa v zmysle požiadaviek dovážajúcej krajiny nestanovuje inak. Každému dovozcovi sa musí spolu s vyvážanou chemikáliou zaslať karta KBÚ v súlade s prílohou II k nariadeniu REACH.

V súvislosti s informáciami, ktoré musia sprevádzať vyvážané chemikálie, uviedli problémy s dodržiavaním predpisov len tri členské štáty (v porovnaní so šiestimi členskými štátmi v predchádzajúcom období).

4.9. Všetky členské štáty majú systémy kontroly a presadzovania predpisov, ale menej z nich má stratégiu presadzovania predpisov.

Všetky členské štáty majú v súlade s článkom 18 určené orgány zodpovedné za presadzovanie nariadenia v súvislosti s kontrolou dovozu a vývozu chemikálií uvedených v prílohe I. Vo všetkých členských štátoch s výnimkou jedného sú do tohto procesu zapojené colné orgány a vo väčšine členských štátov aj inšpektorát životného prostredia/zdravotná inšpekcia.

Stratégiu presadzovania predpisov má 12 členských štátov, čo predstavuje pokles oproti 16 v predchádzajúcom období. V niektorých členských štátoch to bolo preto, že presadzovanie predpisov už bolo zavedené a nebolo potrebné ďalej ho rozvíjať. 12 členských štátov zabezpečuje pravidelnú odbornú prípravu pre inšpektorov a v niektorých je nariadenie PIC zahrnuté ako príležitostná téma v rámci všeobecnej odbornej prípravy o právnych predpisoch týkajúcich sa chemikálií. Celkovo sa miera pravidelnej odbornej prípravy znížila a po prvýkrát niekoľko členských štátov uviedlo, že z dôvodu nedostatku zdrojov alebo finančných obmedzení sa neuskutočnila žiadna odborná príprava.

17 členských štátov oznámilo, že v danom období vykonalo kontroly vývozu, a 12 členských štátov oznámilo kontroly dovozu. Podobne ako v minulosti bolo zistených len málo porušení. Spätná väzba od orgánov PVO týkajúca sa činností fóra bola väčšinou pozitívna.

Počet členských štátov, ktoré uviedli, že orgány na presadzovanie právnych predpisov majú dostatočné zdroje na plnenie svojich povinností podľa nariadenia, klesol z 15 v predchádzajúcom období na 12 v súčasnom období. Desať členských štátov v porovnaní s ôsmimi v predchádzajúcom období uviedlo, že nemajú dostatočné finančné a/alebo ľudské zdroje.

4.10. Hoci sa v niektorých členských štátoch zvýšil počet činností zameraných na presadzovanie predpisov, menej porušení vedie k sankciám.

Druhy vykonávaných činností v oblasti presadzovania predpisov boli zväčša rovnaké ako v predchádzajúcom období (Obrázok 4). Kontroly dokladov však vykonávali ďalšie štyri členské štáty (80 %) a proaktívne/rutinné inšpekcie ďalšie tri členské štáty. Viac ako polovica z nich vykonávala vyšetrovanie alebo reaktívne či proaktívne inšpekcie a necelá polovica uviedla, že vykonala inšpekcie alebo kontroly na mieste.

Obrázok 4: Činnosti zamerané na presadzovanie predpisov uskutočnené v členských štátoch.

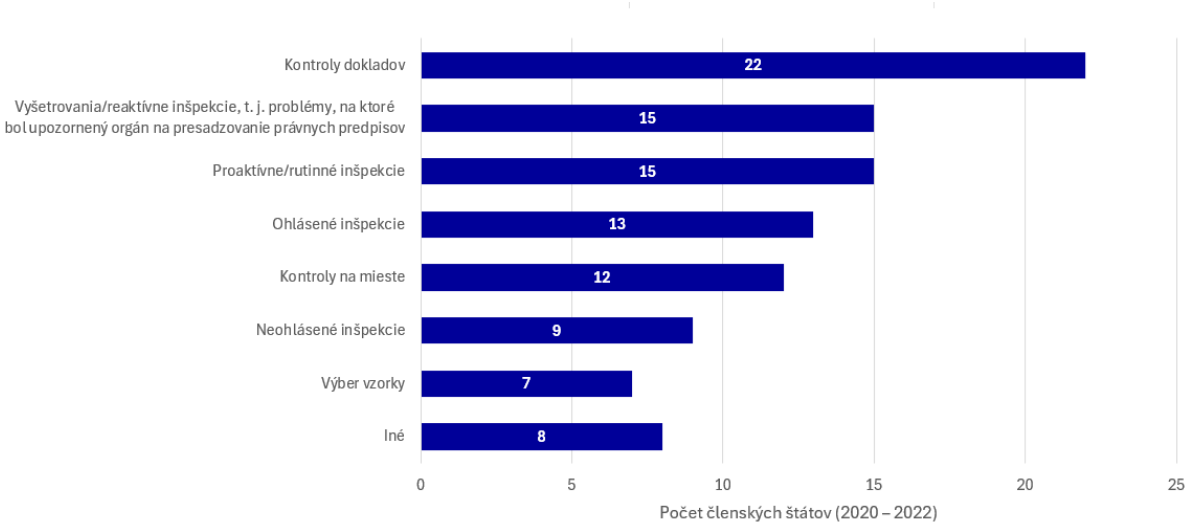

V sledovanom období bolo vykonaných celkovo 93 691 kontrol vývozu, v porovnaní s počtom kontrol 9 132 v predchádzajúcom období a 6 474 v období predtým. Tento výrazný nárast je spôsobený najmä inšpekciami na diaľku, ktoré vykonalo Bulharsko (40 425), a nešpecifikovanými kontrolami, ktoré vykonalo Španielsko (42 168) (Tabuľka 1). Pokiaľ ide o dovoz, vykonalo sa 60 421 kontrol, v porovnaní s počtom kontrol 1 463 v predchádzajúcom období a 1 941 v období predtým. Tento veľký nárast je spôsobený najmä kontrolami, ktoré vykonalo Španielsko (58 177). Väčšinu kontrol naďalej predstavujú colné kontroly.

Tabuľka 1: Celkový počet úradných kontrol vývozu a dovozu zahŕňajúcich kontroly podľa nariadenia PIC počas sledovaného obdobia (predchádzajúce obdobie v zátvorkách).

	Kontroly vykonané colnými orgánmi	Kontroly vykonané inšpektormi	Kontroly vykonané inými subjektmi
Úradné kontroly vývozu	93 308 (8 599)	383 (526)	0 (7)
Úradné kontroly dovozu	59 299 (237)	1 082 (1 193)	40 (33)

Sedem členských štátov v porovnaní s piatimi v predchádzajúcom a troma v prvom sledovanom období uviedlo, že zistili porušenia prostredníctvom colných kontrol, ale pomer bol veľmi nízky (približne 0,3 %)[11]. Rovnako ako v predchádzajúcom sledovanom období zistilo porušenie predpisov prostredníctvom kontrol vykonaných inšpektormi šesť členských štátov (v porovnaní s deviatimi členskými štátmi v prvom sledovanom období). Pomer porušení je vyšší než v prípade colných kontrol (približne 5,4 %[12]).

Hlavná kategória porušení zistených colnými orgánmi sa týkala nesprávneho vyplnenia kolónky 44 jednotného colného dokladu (60 porušení) a chýbajúceho RIČ (46 porušení). Hlavná kategória porušení, ktoré zistili inšpektori, sa týkala ustanovení o karte bezpečnostných údajov (35 porušení) a absencie oznámenia o vývoze chemikálie (20 porušení).

V tomto sledovanom období viedlo k sankciám 13 porušení v troch členských štátoch v porovnaní s 29 porušeniami v troch členských štátoch v predchádzajúcom období a 13 porušeniami v štyroch členských štátoch v prvom období.

[11] Vzhľadom na možné prekrývanie kontrol vykonávaných pri vývoze a dovoze ide len o orientačný údaj na porovnanie.

4.11. Technická pomoc agentúry bola naďalej vítaná.

Agentúra sa zapojila do činností spolupráce vrátane troch regionálnych seminárov na zlepšenie kapacít zmluvných strán Rotterdamského dohovoru, dvoch webových seminárov a seminára organizovaného v rámci dohovoru na podporu rôznych regiónov. Agentúra tiež poskytla podporu kandidátskym krajinám, ktorá bola zameraná na zvýšenie ich kapacít v oblasti riadenia chemikálií prostredníctvom nástroja predvstupovej pomoci EÚ. Počas tohto sledovaného obdobia sa na činnostiach spolupráce nezúčastnil žiadny členský štát.

4.12. Aplikáciu ePIC považovali jej používatelia za používateľsky ústretový IT nástroj, ktorý im pomáha pri práci.

Agentúra vyvinula a spravuje aplikáciu ePIC, IT nástroj, ktorý používajú všetky príslušné orgány vrátane orgánov na presadzovanie právnych predpisov a colných orgánov, ako aj vývozcovia a dovozcovia. Počet používateľov aplikácie ePIC z odvetvia sa od predchádzajúceho obdobia zdvojnásobil a predstavuje 91 % používateľov.

Nové funkcie pridané do aplikácie ePIC počas tohto obdobia viedli k skráteniu času spracovania, zefektívneniu procesov a zlepšeniu vysledovateľnosti prípadov a konzistentnosti a spoľahlivosti údajov. Orgány PVO vo všeobecnosti hodnotili aplikáciu ePIC ako používateľsky ústretovú a užitočnú pri vykonávaní ich hlavných úloh a zaznamenali zlepšenie od predchádzajúceho obdobia (Obrázok 5).

Obrázok 5: Je používanie aplikácie ePIC pre orgány PVO jednoduché?

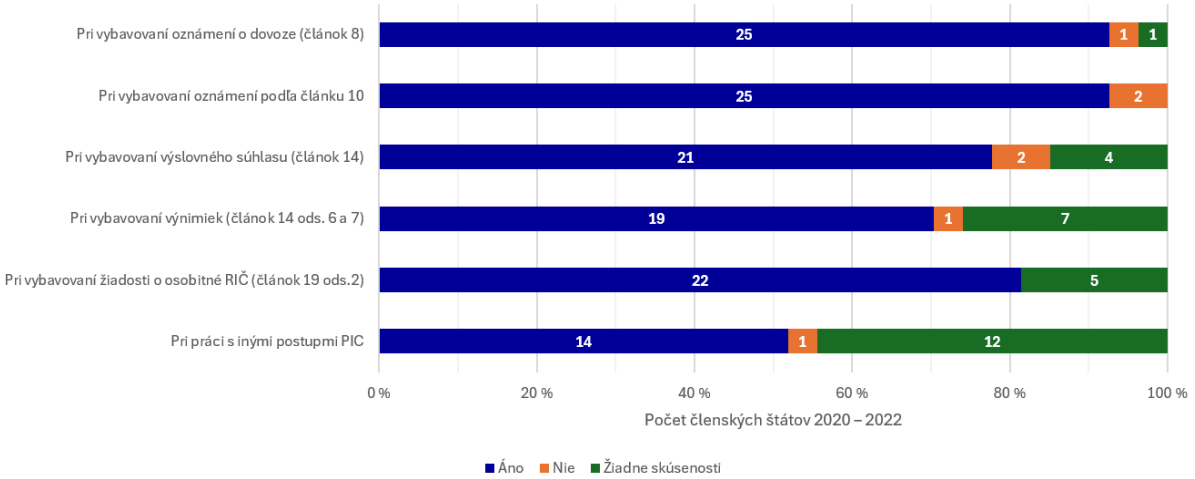

Orgány PVO aj agentúra uviedli, že priemyselné odvetvia poskytli na aplikáciu ePIC prevažne pozitívnu spätnú väzbu. Štúdia použiteľnosti, ktorú agentúra začala koncom roka 2022, priniesla niekoľko návrhov na zlepšenie, z ktorých niektoré boli prioritne určené na realizáciu a ďalšie boli naplánované na neskoršiu fázu.

4.13. Informácie a údaje o vykonávaní nariadenia PIC sa stali dostupnejšími.

Vylepšená platforma na šírenie informácií o PIC bola spustená v novembri 2022 s cieľom zabezpečiť efektívne šírenie údajov PIC a lepšiu integráciu s platformou agentúry na šírenie údajov podľa rôznych právnych predpisov. V decembri 2022 boli pridané informácie o rozhodnutiach EÚ o dovoze podľa Rotterdamského dohovoru[12].

[12] https://echa.europa.eu/eu-import-responses-under-the-rotterdam-convention.

Agentúra uverejnila tri správy o obchode za roky 2019, 2020 a 2021 podľa článku 10, dve správy o výmene informácií týkajúce sa období 2018 – 2019 a 2020 – 2021 podľa článku 20[13] a správu o fungovaní nariadenia v období 2020 – 2022 podľa článku 22[14].

5. ZÁVERY

Nariadením PIC sa transponuje Rotterdamský dohovor do práva EÚ. Má rovnaké ciele, ale presahuje rámec požiadaviek dohovoru v snahe poskytnúť vyššiu úroveň ochrany, a to najmä rozvojovým krajinám a krajinám s hospodárstvom v prechodnom štádiu.

Z tejto správy vyplýva, že postupy stanovené v nariadení PIC a ich vykonávanie fungujú bez problémov, najmä vďaka účinnej koordinácii a spolupráci medzi orgánmi PVO, agentúrou ECHA a Komisiou pri plnení vnútorných úloh EÚ, ako aj pri medzinárodnej práci. To malo zásadný význam pri dosahovaní cieľov nariadenia.

Postupom oznámenia o vývoze sa pre dovážajúce krajiny zabezpečujú dôležité informácie o chemikáliách a ich vývoze. Ročne je to viac ako 10 000 oznámení o vývoze, čo jasne poukazuje na rozsah tejto výmeny informácií. Spôsobuje to vysoké pracovné zaťaženie agentúry a orgánov PVO, ktoré možno zvládnuť len s primeranými personálnymi zdrojmi. V tomto ohľade zohráva dôležitú úlohu výkonnosť IT aplikácie „ePIC“, ktorú vyvinula a spravuje agentúra.

Využívanie postupu výslovného súhlasu ako štandardného postupu pri vývoze viacerých chemikálií, čo prekračuje rámec dohovoru, znamenalo, že dovážajúcim krajinám bolo v sledovanom období zaslaných 7 233 žiadostí o výslovný súhlas. Tento vysoký počet žiadostí spôsobil mnohým dovážajúcim krajinám ťažkosti a 42 % žiadostí zostalo bez odpovede.

Vývozcovia chemikálií, na ktoré sa vzťahuje nariadenie PIC, vo všeobecnosti poznali svoje povinnosti a dokázali ich plniť. Orgány PVO a agentúra poskytovali potrebnú pomoc, čím pomohli udržať nízky počet porušení. Hoci colné orgány vykonali vysoký počet kontrol vývozu (93 308) a dovozu (59 299), miera porušenia predpisov bola veľmi nízka, a to približne na úrovni 0,3 %. V prípade kontrol vykonávaných inšpektormi bola táto miera o niečo vyššia, a to približne na úrovni 5,4 %.

Hoci členské štáty boli vo všeobecnosti schopné plniť svoje povinnosti, niekedy mali problém vyrovnať sa s vysokým počtom oznámení o vývoze na konci každého roka a dodržať termíny. Práca agentúry bola plne v súlade s požiadavkami nariadenia PIC a bola nevyhnutná pre bezproblémové fungovanie postupov. Komisia si splnila povinnosti vyplývajúce z nariadenia PIC a počas sledovaného obdobia prijala dve delegované nariadenia, ktorými sa do prílohy I doplnilo 48 chemikálií, a jedno vykonávacie rozhodnutie o rozhodnutiach EÚ o dovoze. Komisia navyše koordinovala účasť EÚ na medzinárodnej práci a zastupovala EÚ v rámci dohovoru.

[13] https://echa.europa.eu/sk/regulations/prior-informed-consent-regulation/reporting-on-information-exchange.
[14] https://echa.europa.eu/sk/reports-on-the-operation-of-pic-regulation.